

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	16 Gorffennaf 2019
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Cyllid
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Ioan Thomas
Swyddog Cyswllt:	Dafydd Edwards, Pennaeth Cyllid

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Aelod Cabinet Cyllid. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion Cynllun y Cyngor, lle mae'r mesurau perfformiad arni, a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Mae'r materion a nodir yn yr adroddiad hwn eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfod o dîm rheoli'r Adran Cyllid, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu, sy'n ymgymryd â'r swyddogaeth graffu yn y maes hwn.
- 1.3 Ar y cyfan, rwy'n gyfforddus gyda pherfformiad y prosiectau a'r mesurau perfformiad yr wyf yn gyfrifol amdanynt neu fod camau priodol wedi eu cymryd er mwyn gwella perfformiad.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3. PARHAD O WAITH AR BROSIECTAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2017/18

- 3.1 Roedd y ddau brosiect isod yn flaenoriaeth o fewn y Cynllun uchod a ddaeth i ben fis Mawrth 2018. Mae'r gwaith o weithredu'r Strategaeth Technoleg Gwybodaeth yn waith parhaus ac felly byddaf yn parhau i adrodd ar y gwaith hwnnw hyd nes y bydd Strategaeth newydd yn cael ei mabwysiadu. Mae amserlen gweithredu'r prosiect System Rheoli Dogfennau a Chofnodion Electronig (EDRMS) wedi llithro ers cyhoeddi Cynllun Cyngor Gwynedd 2017/18, ac felly rwyf hefyd am barhau i adrodd ar y gwaith hyd nes y bydd wedi ei orffen.

Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

C6 - Strategaeth Technoleg Gwybodaeth (TG)

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

- 3.2 Gydag oes y Strategaeth Technoleg Gwybodaeth bresennol yn dod i ben, rydym wedi cychwyn trafodaethau mewnol er mwyn cynllunio Strategaeth newydd. Pan fydd hi'n aeddfed, byddaf yn dod â hi at sylw'r Cabinet am drafodaeth.

Mae swyddogion yr Adran yn cydweithio â swyddogion yr Adran Addysg i ddatblygu Strategaeth newydd fydd yn canolbwyntio ar ddarparu'r gwasanaeth cefnogol TG orau i ysgolion Gwynedd.

C7 System rheoli dogfennau a chofnodion electronig (EDRMS)

- 3.6 Mae'r gwaith o ledaenu defnydd y system i adrannau'r Cyngor yn agosáu at gyrraedd ei derfyn, gyda dim ond 5 fîm ar ôl o'r holl wasanaethau yn y Cyngor yn aros i fudo. Rhaglennwyd y gwaith i'w gwblhau erbyn diwedd Gorffennaf 2019. Er bu trosiant yn aelodau'r fîm prosiect, mae gwaith datblygol ar y system yn parhau gyda golwg ar wneud y mwyaf o'r buddsoddiad yn y system. 'Rydym wedi canfod mai'r gwasanaethau sydd yn elwa fwyaf o iGwynedd yw'r gwasanaethau sydd wedi ei ddatblygu ymhellach, felly byddwn yn annog gwasanaethau i ddatblygu eu defnydd o'r system. Ar yr un pryd, byddwn yn ofalus i beidio ag ychwanegu prosesau diangen i lif gwaith gwasanaethau'r Cyngor.

4. PERFFORMIAD

Mae **Atodiad 1** yn adrodd yn llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy maes cyfrifoldeb.

- 4.1 **Pwrpas y Gwasanaeth Risg ac Yswiriant** yw amddiffyn buddiannau trethdalwyr trwy sicrhau trefniadau yswiriant priodol ac ymdrin â hawliadau. Rwyf wedi herio perfformiad y gwasanaeth ac rwy'n fodlon gyda'r perfformiad gyda 81% o hawliadau atebolrwydd cyhoeddus yn cael eu hamddiffyn yn llwyddiannus gan yr uned, a 89% gan yr yswirwyr, yn y cyfnod ers yr adroddiad perfformiad diwethaf. Hoffwn nodi fod gwaith y gwasanaeth yma yn cyflawni rôl bwysig er mwyn sicrhau fod trefniadau'r Cyngor yn gadarn er mwyn ein galluogi i isafu digwyddiadau niweidiol. Wrth amddiffyn hawliadau mae'r gwasanaeth yn craffu ar y camau a gymerwyd gan y gwasanaeth y gwnaed yr hawliad yn ei erbyn, gan roi adborth er mwyn gwella.
- 4.2 Mae'r **Gwasanaeth Archwilio Mewnol** y rhoi hyder i'r dinesydd a'r Cyngor am amgylchedd reolaeth a threfniadau llywodraethu'r Cyngor. Ar ddechrau 2019/20 mae'r gwasanaeth wedi canolbwyntio eu hadnoddau ar gyflawni archwiliadau o gyfrifon 70 o gynghorau cymuned a thref. Golyga hynny mai dim ond 3 archwiliad a gyflawnwyd gan y gwasanaeth yn yr un cyfnod, ond mae hynny'n unol a'r proffil disgwylidig. Yr archwiliadau o gwblhawyd oedd archwiliadau o gyllidebau cydbwyllgorau ac awdurdodau harbwr mae'r Cyngor yn awdurdod arweiniol neu letya arnynt. Rwy'n falch o nodi mai barn sicrwydd 'uchel' a dderbyniwyd gan y tri.
- 4.3 Pwrpas y **Gwasanaeth Cyflogau** yw talu staff yn gywir ac ar amser, a hefyd cadw cyfrifon priodol ar gyfer talu cyrff allanol fel CThEM (HMRC). Yn unol â'u perfformiad arferol, cyflwynwyd 100% o daliadau'n gywir ac o fewn y gofyniad amser i gyrff allanol. Er bod camgymeriad dynol ym Mawrth 2019 wedi achosi 878 o achosion a arweiniodd at addasiadau pellach yn y cyflog, 'roedd Ebrill a Mai wedi dychwelyd i'w lefel arferol, sef (37 a 41, yn eu trefn). Gofynnais a oedd hi'n bosib i'r gwasanaeth gyrraedd sefyllfa ble na fyddai'r un achos o'r fath yn codi. Mewn ymateb nododd y gwasanaeth nad oedd hynny yn amhosib, ond mai gwallau dynol oedd yn tueddu i arwain at addasiadau. 'Roedd y gwasanaeth yn

gweithio ar leihau'r gyfradd o wallau oedd o fewn ei reolaeth, ond mai gwallau mewn rhannau eraill o'r Cyngor, neu ddiffyg prydlondeb cyflwyno gwybodaeth oedd yn achosi at weddill yr achosion. Yr ateb yn y pen draw fyddai i leihau ymyrraeth ddynol o fewn y system.

- 4.4 Mae'r **Gwasanaeth Taliadau Credydwyr** yn sicrhau fod credydwyr y Cyngor yn cael eu talu yn gywir ac amserol. Nodir fod gostyngiad i'w weld yn y nifer o addasiadau i daliadau blaenorol gan y Cyngor o 8 yng nghyfnod 2, 2018/19 i 1 yng nghyfnod 3, ac 1 yng nghyfnod 1 2019/10. Nododd y gwasanaeth tra bod y nifer o addasiadau wedi gostwng, 'roedd y risg o dalu'r un anfoneb ddwywaith wedi cynyddu wrth i fwy a mwy o gyflenwyr ac adrannau a gwasanaethu'r cyngor weithredu'n ddigidol. Fodd bynnag, mae gan y gwasanaeth drefn mewn lle i adnabod unrhyw ddyblygiadau er mwyn sicrhau nad yw anfonebau yn cael eu talu ddwywaith.
- 4.5 Mae perfformiad y Cyngor ar fesur 'canran yr anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod' wedi cyrraedd ei lefel uchaf ers 2015/16 gyda 92% o anfonebau a dderbyniwyd gan y cyngor wedi eu talu o fewn 30 diwrnod. O ran cyflenwyr lleol, 'roedd 95% o'u hanfonebau wedi eu talu o fewn 30 diwrnod.
- 4.6 Mae'r **Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth** yn cefnogi a rhoi'r gallu i holl wasanaethau'r Cyngor wasanaethu dinasyddion Gwynedd mewn ffordd effeithiol, hyblyg a diogel.
- 4.7 Mae'r mesurau perfformiad yn dangos perfformiad cyson a chanran bodlonrwydd uchel ar draws yr holl unedau.
- 4.8 Yn dilyn y trafferthion a brofwyd yn haf 2018 bu gwaith uwchraddio yn cael ei wneud yn ein Canolfannau Data er mwyn cryfhau gwydnwch systemau'r Cyngor i'r dyfodol. Mae'r gwasanaeth wedi cymryd mantais o'r gwaith angenrheidiol hwn er mwyn uwchraddio offer sydd yn dod i ddiwedd ei oes, a defnyddio'r gyllideb sydd ar gael yn ddoeth. Mae'r agwedd yma wedi arwain at wella'r ddarpariaeth a'i gwydnwch heb achosi costau uwch i'r Cyngor.
- 4.9 Un agwedd lle mae yna risg gweddilliol heb ei gyfarch yw'r perygl o doriad trydan lle mai'r ateb fyddai cael "generator" penodol yn barod mewn achlysuron o'r fath. Yn wyneb y gost sylweddol o wneud hynny a'r ffaith mai anaml y bydd yna doriad yn y cyflenwad trydan rydym yn awgrymu y dylem fyw gyda'r risg yma.
- 4.10 Mae wedi dod yn gynyddol amlwg mai anniddigrwydd gyda'r amser mae'n ei gymryd i gwblhau prosiectau sydd wrth wraidd y rhan helaeth o adborth negyddol sy'n cael ei dderbyn gan y Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth. Mae'r Gwasanaeth yn gorfod gwneud defnydd effeithiol o adnoddau prin, gan arwain at flaenoriaethu eu gwaith yn llym. Bu i'r Gwasanaeth benodi prentisiaid yn ddiweddar, fydd yn eu tro yn cynyddu capasiti'r gwasanaeth i ddarparu prosiectau fydd yn cynnig buddion i bobl Gwynedd. Ar ben hynny, mae'r Cabinet wrth gwrs wedi cytuno i ychwanegu at yr adnodd drwy ddarparu cyllid ar gyfer swyddi ychwanegol ond 'rydym yn cael trafferthion dod o hyd i ymgeiswyr addas. Mae'r gwasanaeth wrthi ar hyn o bryd yn edrych am ffyrdd dychmygus o lenwi'r swyddi yma.
- 4.11 Mae'r **Gwasanaeth Pensiynau** yn gweinyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar ran dros 40 o gyflogwyr er mwyn cyfrifo a thalu pensiynau yn brydlon a chywir. O ran mesur **Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr yn hysbysu gwerth buddion ymddeol - amcangyfrif (CD9.03)** bu lleihad yng nghyfartaledd yr amser ar ddechrau 2019/20 o'i gymharu â diwedd 2018/19 (4.1

diwrnod gwaith o'i gymharu â 4.64 diwrnod gwaith). Mae hyn yn parhau yn uwch na'r 3.5 diwrnod a gofnodwyd yn chwarter cyntaf 2018/19, ond wedi ei gyflawni eleni ar adeg prysuraf y prisiad teirblynyddol.

- 4.12 Mae'r Gwasanaeth hefyd yn parhau i weithio i hyrwyddo darpariaeth hunanwasanaeth, ac erbyn hyn mae dros 10,000 o ddefnyddwyr wedi mewngofnodi ar y gwasanaeth Pensiwn Ar-lein.
- 4.13 Pwrpas y **Gwasanaeth Cyllid a Chyfrifeg** yw llunio cyllidebau, cadw cyfrifon trefnus gan fonitro'r sefyllfa ariannol a darparu cyngor ariannol i gynorthwyo gwasanaethau i fod yn effeithiol ac effeithlon. Ar gyfer blwyddyn ariannol 2018/19 llwyddodd y gwasanaeth i gau cyfrifon a chwblhau'r datganiad o'r cyfrifon erbyn Mai 31ain, yn barod i'w cyflwyno i'r archwilwyr, mis yn gynt na mewn blynyddoedd blaenorol gan baratoi at yr amserlen fydd yn statudol o 2020/21 ymlaen. Er eu bod wedi llwyddo yn y dasg, mae'r gwasanaeth wedi adnabod cyfleoedd i wella prosesau er mwyn gwneud y gwaith yn fwy effeithlon i'r dyfodol. Hyderaf hefyd bydd cau cyfrifon yn gynt yn eu galluogi i roi mwy o gymorth a chyngor i adrannau a gwasanaethau'r Cyngor.
- 4.14 Pwrpas y **Gwasanaeth Incwm** yw prosesu incwm a chasglu dyledion y Cyngor yn brydlon ac effeithlon er mwyn uchafu incwm, wrth ystyried anghenion yr adrannau a gweithredu'n sensitif i amgylchiadau ariannol dyledwyr.
- 4.15 Nodir fod **Gwerth holl ddyledion amrywiol dros 6 mis oed (ac eithrio taliadau gohiriedig a dyledion a gyfeiriwyd am weithrediad pellach i wasanaethau eraill) CD7.02** wedi parhau i gynyddu mewn perthynas â diwedd 2018/19, ond yn well o gymharu gyda'r un cyfnod ar ddechrau 2018/19. Bellach mae cyfanswm gwerth y dyledion dros 6 mis yn £961,908. Nododd y Gwasanaeth fod dyled sylweddol i'r Cyngor gan y Bwrdd lechyd, a bod y Gwasanaeth parhau i weithio gyda swyddogion cyllid y Bwrdd lechyd er mwyn ceisio darganfod ffordd ymlaen i ddatrys y broblem.
- 4.16 Pwrpas y **Gwasanaeth Budd-daliadau** yw prosesu ceisiadau Budd-dal Tai a Chynllun Gostyngiad Treth Cyngor yn brydlon a chywir er mwyn rhoi cymorth i ddinasyddion Gwynedd i dalu eu rhenti a biliau treth Cyngor. Nodir fod y **Cyfartaledd amser a gymerwyd i brosesu cais budd-dal newydd (CD12.03)** wedi gwella o 21.14 diwrnod yn chwarter 2 2018/19, i 17.91 diwrnod yn y cyfnod diwethaf.
- 4.17 Yn Rhagfyr 2018, daeth Credyd Cynhwysol llawn yn weithredol ar draws Gwynedd gyfan, sydd wedi lleihau nifer y ceisiadau newydd am fudd-dal tai, ond cynyddu'r ohebiaeth a dderbynnir gan y DWP. Bu i'r gwasanaeth fanteisio ar y newid yn eu trefniadau gwaith i ganolbwyntio ar geisiadau Budd-dal Tai a Gostyngiadau Treth Cyngor, gan achosi i'r amser oedd ceisiadau yn cymryd i'w prosesu ostwng.
- 4.18 Mae'r gwasanaeth yn cadw llygad ar ansawdd eu gwaith trwy fesur **Canran yr achosion mewn sampl a ddewiswyd ar hap lle bu rhaid addasu'r cyfrifiad yn dilyn gwiriad mewnol (CD12.05)**. Dengys y mesur yma fod camgymeriad wedi ei ddarganfod ym 5% o'r achosion yn y sampl. Noda'r gwasanaeth nad oes patrwm penodol i'r camgymeriadau a'u bod yn monitro'r camgymeriadau a ganfyddir gan ddarparu hyfforddiant pwrpasol er mwyn rheoli'r sefyllfa. Mae'n ymddangos fod perfformiad y gwasanaeth ar y mesur yma wedi sefydlogi ar oddeutu 5%, felly 'rydw i wedi gofyn iddynt ymchwilio mewn i effaith y gyfradd yma o gamgymeriadau er mwyn medru sefydlu a ydynt yn gamgymeriadau fyddai'n effeithio ar daliadau unigolion ynteu ai camgymeriadau technegol ydynt. Byddaf yn adrodd ar hynny yn y i'r dyfodol.

4.19 Pwrpas y **Gwasanaeth Trethi** yw casglu trethi yn brydlon ac effeithlon, gan geisio bod yn gydymdeimladwy i amgylchiadau unigolion. Yn ddiweddar mae'r gwasanaeth wedi bod yn cael trafferth ymdopi gyda'r nifer o gyfathrebiadau sy'n eu cyrraedd. Mae nifer uchel o e-byst a llythyrau yn eu cyrraedd gan greu ôl-groniad, gyda'r ôl-groniad yma yn ei dro yn arwain ar nifer uwch o alwadau ffôn, a chwsmeriaid anhapus. Ar gyfartaledd 'roedd cwsmeriaid yn aros am fwy na 5 munud cyn i'w galwad ffôn gael ei ateb, gyda dros 2000 o alwadau y mis yn cael eu methu'n gyfan gwbl. Dylid nodi fod misoedd Mawrth ac Ebrill yn brysur iawn i'r gwasanaeth. Y perygl yw ein bod wedi mynd rhy bell gyda thoriadau yn y maes yma ac fe ddylem dalu sylw i hyn er mwyn deall beth sy'n digwydd yma. Mae'r Uned yn edrych i symud i hunan wasanaeth yn y dyfodol agos a'r gobaiith yw y bydd hynny yn ysgafnhau'r baich galwadau ar yr Uned. Credaf y dylid aros i hynny ddigwydd er mwyn gweld beth yw'r sefyllfa ac yna ail ymweld â'r sefyllfa bryd hynny.

5. SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

5.1 Mae'r adran wedi llwyddo i wireddu'r mwyafrif o gynlluniau arbedion 2019/20. Mae cynllun ar waith i symud slipiau cyflog i drefn electronig sydd eto i'w gwblhau, ond disgwylir iddo gael ei gyflawni yn llawn ac yn amserol yn unol â'r bwriad.

6. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

6.1 Dim i'w nodi.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu ynglŷn a phriodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Rwy'n cadarnhau cywirdeb cynnwys yr adroddiad, a byddaf yn cefnogi'r Aelod Cabinet i gyflawni'r amcanion perthnasol.

7.2 Barn yr Aelod Lleol:

Ddim yn fater lleol.

7.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad